

Møte med byråden for kultur og næring om Oslo Nye Teater

24. mai 2024

Fagforbundet Teater og Scene er en fagforening som organiserer teknisk, kunstnerisk og administrativt ansatte i scenekunstvirksomheter over hele landet. Flertallet av våre medlemmer arbeider i offentlig støttede virksomheter, men vi har også medlemmer som er frilansere eller ansatte i kommersielle virksomheter innen scenekunst, sceneteknikk og infrastrukturen rundt kulturfeltet. På Oslo Nye organiserer vi om lag halvparten av de ansatte.

Vilkår og forutsetninger for bistand

Vi er glade for at det avsettes 30. mill kroner til Oslo Nye i det reviderte budsjettet, og at byrådet ønsker å se nærmere på Oslo Nye Teaters virksomhet i sin helhet for årene fremover i lys av situasjonen som har oppstått. Byrådet vil komme tilbake til vilkår og forutsetninger for bistanden i en egen sak til bystyret i juni 2024. Hva ligger i dette?

- Hva slags vilkår og forutsetninger ser byråden for seg at det kan være snakk om?
- Hvor detaljert og spesifikt er det snakk om?
- Hvordan ser byråden for seg at armlengdes avstand prinsippet skal ivaretas i dette?

Årsaken til den økonomiske krisa

Teatret har ved hvert års tilskuddssøknad gjort eier klar over utfordringen knyttet til at tilskuddet ikke er justert i henhold til lønns- og prisvekst. I tillegg avgir styret kvartalsrapporter, og vi i FTS har sendt innspill til partiene og vært på deputasjon hvor økonomien til Oslo Nye stadig har vært tema. I notatet ditt til bystyrets organer skriver du at årsaken til den alvorlige økonomiske situasjonen er sammensatt og skyldes flere ting, men nevner ikke dette som vi mener er hovedårsaken. Hva er grunnen til at dette ikke nevnes?

Videre står det at «Jeg opplever at de økonomiske problemene har oppstått til dels fordi teateret er for lite fleksibelt i møte med uforutsette hendelser. I lys av situasjonen teateret er i, ser jeg meg derfor nødt til å ta grep og utfordre styret på å vurdere større endringer.» Hvilke uforutsette hendelser mener du teatret har vært lite fleksible i møte med? Hvilke større endringer ser du for deg?

I Klassekampen uttalte byråden også at det har vært svak styring fra forrige byråd. Hva menes med dette? Vi må minne om at tilskuddet til ONT stod stille hele forrige periode Høyre hadde makta i Oslo.

Hvordan sikres involvering og medbestemmelse?

Det er snakk om ekstremt kort tid for teatret til å utrede alternativer i en stor, prinsipiell sak som vil avgjøre ONTs skjebne for all framtid. Hvordan skal man ivareta medbestemmelse og samarbeid med de ansatte i henhold til lov og avtaleverk med en så kort tidsfrist?

I Oslo kommunes Eierskapsmelding 2023 forventes det at ONT og andre aksjeselskaper eid av kommunen følger kommunens normer for bl.a. Oslomodellen, mangfold, likestilling og etisk regelverk. ONT har fått et særskilt krav om etiske retningslinjer minst skal være på nivå med Oslo kommune sine. Ville kommunen behandlet egne ansatte på denne måten?

Oslo Nye Teaters budsjett må sammenlignes med teatrene på statsbudsjettet

Det står i budsjettet at «For 2024 er det ordinære driftstilskuddet til Oslo Nye Teater 90,4 mill. Dette er en stor del av kommunens totale andel av tilskudd til kunst- og kulturinstitusjoner.» FTS

reagerer på denne sammenligningen da du selv også skriver i notatet til bystyret at «Oslo Nye Teater er et av landets aller største teatre målt i antall publikum og antall forestillinger, og er en sentral del av teater tilbudet for barn og unge i Oslo.» Oslo Nye Teater er en profesjonell, arbeidsintensiv og kostnadskreven institusjon med tariffavtaler og høye kvalitetsambisjoner, og skal således sammenlignes med virksomhetene i den samme nasjonale infrastrukturen for scenekunstvirksomheter som befinner seg på statsbudsjettet kap. 323 post 70 Musikk- og scenekunstinstitusjoner.

I følge NTOs beregninger ville Oslo Nye Teater sitt driftstilskudd inneværende år vært nærmere 50 mill. kroner høyere dersom teateret hadde blitt værende i ordningen med delt finansiering. Det er da lagt til grunn at teateret ville fått samme vekst i bevilgningen som et veid gjennomsnitt av utviklingen for de andre 5 største teatrene (Nationaltheatret, Det Norske Teatret, Den Nationale Scene, Trøndelag Teater og Rogaland Teater).

FTS mener det fornuftige ville være å flytte Oslo Nye Teater til en egen post på budsjettet. Dagens budsjett plassering kan misoppfattes som at teatrets overføringer går på bekostning av frivillig kulturliv eller andre mindre kultur- og kunstinstitusjoner i byen.

Utredning av alternativer for teaterdriften

Byrådet skriver at de ser på ulike alternativer og løsninger for teatret. Teatret får i oppdrag å utrede flere alternativer for teaterdriften, herunder fremtidig drift med en redusert aktivitet og et betydelig lavere tilskuddsnivå. Hva er grunnen til at byråden mener redusert aktivitet og betydelig lavere tilskuddsnivå ivaretar teatrets samfunnsmandat og den gode politikken i Hammersborgerklæringen? Der lover byrådet «å øke tilskuddene til kunst og kultur», «sikre kulturell infrastruktur» og «legge til rette for gode kulturopplevelser for alle, uavhengig av alder, inntekt og funksjonsevne».

- Hvilke andre alternativer vil byrådet utrede?
- Er det vurdert å se på for eksempel husleia?
- Er det vurdert å justere tilskuddet i neste budsjett i henhold til KPI?
- Hvorfor Kan Olav Thon gi avslag i husleia, men ikke teatrets eier?
- Vil teatret måtte betale husleie når det skal gjøres arbeid med rørsystemet i bygget som hindrer teaterdriften?
- Vil utredningen påvirke hvilke mål eier setter for ONT?
- Hvilken tidshorison skal alternativene som utredes ha? (Som byråden er klar over jobber teatret med lange planleggingshorisonter)
- Når ser byråden for seg at tiltakene skal iverksettes?

Lavere tilskudd betyr ikke mer effektiv benyttelse

I notatet står det «For meg og byrådet er viktig at midlene benyttes effektivt og godt og på en måte som kommer byens innbyggere til gode.» Dette er vi helt enige i. Hvis byrådet i neste års budsjett gir teatret et betydelige lavere tilskuddsnivå betyr dette at Oslo får mindre ut av de investerte ressursene fordi ONT verken fullt ut får utnyttet det kunstneriske potensialet eller formidlingspotensialet sitt.

Videre skriver byråden «I vårt arbeid vil det også ligge en vurdering av på hvilken alternativ måte rammen kan benyttes for mer aktivitet og kultur i byen. Jeg presiserer samtidig at jeg med dette ikke mener at teateret, som et klassisk institusjonsteater, ikke drives effektivt i dag. Noen beslutning er videre ikke tatt, men det vil kunne bli omfattende endringer.» Vi forstår byråden som at hun mener ONT drives effektivt i dag, hvordan ser byråden for seg at rammen da kan

benyttes for mer aktivitet og kultur i byen? Hvis man samtidig gir signaler om at ONT skal senke aktivitetsnivået og få et betydelig lavere tilskudd i framtida?

Byråden skriver at «Alternativene er å videreføre driften som i dag, øke tilskuddet eller omstrukturere virksomheten.» Hvordan vil det være mulig å videreføre dagens drift uten å havne i samme situasjon igjen? Hva legger byråden i alternativet «å omstrukturere virksomheten»?

Hvordan ser byråden for seg Oslo Nye Teater i framtidas kulturliv i Oslo?

***

Bakgrunnsinformasjon

Samfunnsoppdraget

Hammersborgerklæringens mål er i kjernen av teatrets samfunnsmandat. Viktig del av den kulturelle infrastrukturen i hovedstaden, og i resten av landet. Legger til grunn at byråden er godt kjent med teatrets tilbud og dermed hvordan mandatet ivaretas. Høy kvalitet, tilgjengelig for alle med et særlig fokus på barn og unge.

Viktige møteplasser, som sikrer frie ytringer. Bidrar til kritisk tekning, meningsbryting som må hegnes om i henhold til grunnloven, på lik linje med universitetene og mediene.

Kompetanse

I dag er 50 fag representert på ONT. Blant disse er flere små verneverdige håndverksfag slik som blant annet maskør- og parykkmaker, modist, smed, herreskredder og kostymesyer. Fast ansatte dukkemakere er unikt i Norge. Disse fagene har lange håndverkstradisjoner og det er et samfunnsansvar å ta vare på de kunnskaper og ferdigheter som faget representerer hvis ikke de skal dø ut. Det har vært kompetanseflukt fra sektoren siden pandemien, og det er lenge siden Oslo Nye har hatt lærling. Dette er langsom kompetanse som læres fra hånd til hånd vi risikerer at går tapt.

Ringvirkningene

Svekkes Oslo Nye mister ikke byen bare en del av teatrets tilbud, men i tillegg rammes mange mindre aktører. Institusjonene deler raust på kompetanse og ressurser. Derfor vil rundt 300 frilansere risikere å miste oppdrag, i tillegg til at frittstående kunstnere, kompanier og mindre teatre risikerer mindre samarbeid med ONT som tilbyr dem kunnskap, erfaring, verksteder, kompetanse og andre ressurser.

I tillegg vet jo byråden godt hvilket tilbud teatret gir barn og unge gjennom DKS, kulturskolen og til barnehager.

En del av den nasjonale strukturen

ONT er ikke bare hovedstadens eget teater, med stor betydning for byens innbyggere. I tillegg er teatret en del av den samme nasjonale infrastrukturen resten av de profesjonelle musikk- og scenekunstinstitusjonene. Sammen bidrar de til å utvikle den norske scenekunsten ved å samarbeide, men også utfordre og påvirke hverandre. ONT er en viktig del av dette som utgjør den kulturelle grunnmuren i Norge. En svekkelse av ONT vil dermed også svekke utviklingen av norsk scenekunst.

Økonomien

FAGFORBUNDET

Teater og Scene

Siden makeskiftet i 1999 har ONTs økonomi systematisk blitt bygget ned i strid med intensjonen i avtalen. ONT har fått større realkutt akkumulert over lenger tid enn de andre institusjonene med delt finansiering. Samlet realnedgang i driftstilskuddet siste åtte år er anslått til 15-17 mill. kroner. Det er viktig å sammenligne ONT med virksomhetene i den samme nasjonale infrastrukturen som befinner seg på statsbudsjettet kap. 323 post 70 Musikk- og scenekunstinstitusjoner.

Vennlig hilsen,
Fagforbundet Teater og Scene

Mari Røsjø
Fagforeningsleder